

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

บทเพลงถือกำเนิดขึ้นมาพร้อมๆ กับสังคมมนุษย์ ที่มีมาจากการดำเนินชีวิตและเป็นผลงาน ที่สร้างสรรค์โดยน้ำมือของมนุษย์ทั้งสิ้น บทเพลงเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่แพร่หลายทั่วไปในสังคม^๑ บทเพลงและดนตรีเป็นผลิตผลจากการสร้างสรรค์ร่วมกันหลายๆ ฝ่าย นับตั้งแต่ผู้ประพันธ์เพลง ผู้แยกเสียง นักดนตรี และผู้ขับร้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ขับร้องซึ่งเป็นผู้ถ่ายทอดบทเพลงสู่สาธารณชนนั้นจะต้องมีพรสวรรค์ทางด้านเสียง มีความสามารถในการถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลงซึ่งจะมีผลให้เพลงนั้นๆ มีคุณค่ามากหรือน้อยได้^๒ จะกล่าวได้ว่า บทเพลงเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่แสดงออกถึงสุนทรียภาพ เป็นความงามที่ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตา แต่สัมผัสได้ด้วยการรับรู้ทางโสตประสาท มองเห็นได้ด้วยพลังจิต และความนึกคิด ท่วงทำนองจังหวะ และลีลาของเสียงดนตรีเป็นเสียงที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของมนุษย์^๓ ดนตรีเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และเกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก ทั้งในส่วนของพิธีกรรมทางศาสนา ประเพณี และศิลปะการแสดงต่างๆ ดนตรีจึงเป็นส่วนหนึ่งของศิลปวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดจากคนรุ่นสู่รุ่น ตลอดจนเป็นเครื่องหมายแสดงเอกลักษณ์ของความเป็นชาติ อันควรค่าแก่การดำรงรักษา และสืบทอดไปสู่ชนรุ่นหลังต่อไป^๔ บทเพลงเป็นทั้งศาสตร์ และศิลป์ชั้นสูงที่ผูกพันเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างยิ่งดนตรีที่สัมพันธ์กับมนุษย์โลกนั้น จะแตกต่างกันไปตามลักษณะของวัฒนธรรมการดำรงชีวิต และความเป็นอยู่ของวัฒนธรรมนั้นๆ ดนตรีเป็นงานศิลปะที่ได้รับการสร้างขึ้นจากมนุษย์ และพัฒนาขึ้นทีละน้อยจนในที่สุดก็ถูกนำมาใช้สังคมมนุษย์ และกลายเป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่สำคัญ^๕ และในขณะเดียวกัน บทเพลงเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญประเภทหนึ่ง ที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นโดยได้ประมวลเหตุการณ์ ความประทับใจ ถ่ายทอดออกมาด้วยภาษาที่ไพเราะ ปลุกเร้าอารมณ์ของผู้ฟังให้เกิดความซาบซึ้ง สะเทือนใจไปตามบทเพลงทั้งยามรัก ยามโศก ยามคิดถึง ยินดี ยกย่อง กล่าวหา ข่ม

^๑ จินตนา ดำรงค์เลิศ, **วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง : ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมและการดำเนินชีวิตของชาวชนบทไทยที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งไทย ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ จนถึงปัจจุบัน**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๓), หน้า ๑.

^๒ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, **ดาวประดับฟ้า มณฑนา โมรากุล**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ดาว, ๒๕๒๔), หน้า ๖.

^๓ รุจิรา เกตุศิริ, “การศึกษาเพลงพื้นบ้านอีสานที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งไทย”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๓๕), หน้า ๑.

^๔ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, **ดนตรีในวิถีชีวิตไทย**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๔๕), หน้า ๑.

^๕ วีระชาติ เปรมมานนท์, “วิเคราะห์เพลงพยางค์ มุกดา”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๓๒), หน้า ๑.

ขวัญ หรือปลุกปลอบใจให้มีความสุขสนุกสนาน รื่นเริง ตลอดจนเป็นการแสดงออกทางวัฒนธรรม และนิสัยใจคอของคนในชาติ^๖ คนไทยมีจิตใจ โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นได้จากในอดีตคนไทยมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย อยู่กันแบบพี่น้อง แต่ในสังคมไทยปัจจุบัน มีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย ทั้งปัญหาสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาเศรษฐกิจ สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นเพราะคนไทยขาดการปลูกฝังอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตแบบไทย^๗

พระพุทธศาสนาเป็นกรอบแห่งความประพฤติปฏิบัติมาช้านาน รูปแบบของการดำเนินชีวิตส่วนใหญ่จึงอยู่ในกรอบของศาสนา คนไทยก็ยึดถือตามอย่างบรรพบุรุษไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ศาสนามีความผูกพันกับวิถีชีวิตของคนไทยอย่างมาก เป็นพลังสำคัญอย่างยิ่ง มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตอย่างแท้จริง เป็นระบบความเชื่อและความศรัทธาอย่างหนึ่ง^๘

ในพระพุทธศาสนามีบทเพลงต่างๆ อยู่มาก ทั้งบทเพลงที่เนื่องด้วยโลกียธรรมและที่เนื่องด้วยโลกุตตรธรรม^๙ แม้ในพระพุทธศาสนาบทเพลงก็มีปรากฏในพระไตรปิฎก เช่น สมัยพระพุทธเจ้าประทับ ณ ถ้ำอินทสาล ในภูเขาเวทียกะ ใกล้กรุงราชคฤห์ มีครุฑนตรีชื่อ “ปัญจสิขะเทพบุตร” ได้นำดนตรีเป็นอุปรณ์นำพระอินทร์เข้าเฝ้า บรรเลงเพลงขับกล่อมที่หน้าถ้ำ เนื้อเพลงพรรณนาถึงความรักของตนที่มีต่อนางสุริยวัจฉสา เปรียบเทียบพาดพิงถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ พระอรหันต์ทั้งหลายอย่างไพเราะว่า นางผู้งดงามทั่วสรรพางค์บุญที่ฉันได้ทำไว้ในพระอรหันต์ผู้คงที่นั้นจงอำนวยผลแก่ฉันพร้อมกับเธอ”^{๑๐}

เหตุผลสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้บทเพลงในพระพุทธศาสนา เข้าใจยากสำหรับคนสมัยใหม่คือ ความเข้มข้นทางอารมณ์และความหมายทางธรรมะที่ซ่อนเร้นที่กวีเลือกเฟ้นมาใช้อย่างประณีต ให้ข้อคิดและหลักพุทธธรรม จึงต้องอาศัยความรู้พื้นฐานทางธรรมะและการอ่านอย่างเพ่งพิริย และอาจต้องฝึกฝนมากกว่าบทเพลงโดยทั่วไป ทำให้ได้รับความนิยมจากผู้ฟังน้อยกว่าบทเพลงชนิดอื่น ๆ ที่มุ่งเน้นเฉพาะ ความต้องการของสังคมไทยในปัจจุบัน จนละเลยผลกระทบต่อนความเป็นปกติสุขของปัจเจกชนและสังคม พร้อมๆ กับเสนอความคิด เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางคุณธรรมและจริยธรรมที่อ่อนแรงลงไปในยุคโลกาภิวัตน์ ปรากฏการณ์และแนวคิดเรื่องบทเพลงที่ขาดความรู้ทางพุทธธรรมก่อให้เกิดความสับสน ทางคุณค่า ก่อให้เกิดความเสื่อมถอยทางคุณธรรมและจริยธรรม ที่ทวีความรุนแรงไปเรื่อยๆ ในขณะเดียวกันสถาบันหลักของไทย คือ พุทธศาสนา ที่ควรเป็นสิ่งสำคัญในการ

^๖ เพิ่มพร ธนสีลังกูร , “วิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของสลา คุณวุฒิ” , **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๔), หน้า ๑.

^๗ จุฑามณี บ้านมอญ , “การศึกษาเพลงพื้นบ้านท่าโพ ตำบลท่าโพ อำเภอหนองขาหย่าง จังหวัดอุทัยธานี” , **วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต** , (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ , ๒๕๕๐), หน้า ๖.

^๘ พระมหาสุชาติ สุชาติ (สมมาตร), “การศึกษาวิเคราะห์หลักธรรมและวิธีการใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในลิลิตตะเลงพ่าย” , **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** , (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๒.

^๙ เรณู โกศินานนท์, **นาฏดุริยางค์สังคีตกับสังคมไทย**, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๔๕), หน้า ๕๙.

^{๑๐} ที.ม. (ไทย) ๑๐/๓๔๘/๒๗๖.

เป็นที่พึ่ง ที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ช่วยให้ผู้คนรอดพ้นจากสภาวะความสับสน ความวุ่นวาย อุปสรรคต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต แต่ทางคุณค่ากลับมีบทบาทน้อยลงซ้ำยังแปรเปลี่ยนไปตามค่านิยมสมัยใหม่ที่มุ่งสะสมความมั่งคั่งและวัตถุนิยม จนผู้คนในสังคมไทยบางส่วนเห็นว่าเป็นที่พึ่งพึ่งได้อย่างแท้จริงจึงพากันห่างเหินไปจากพระพุทธศาสนา

ดังนั้น ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้หนึ่งที่รักและสนใจบทเพลงไทยอันทรงคุณค่า เป็นสื่อปรุงแต่งอารมณ์ ความรู้สึกของมนุษย์ และพามนุษย์ให้ดำเนินไปตามครรลองที่ถูกต้อง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ สะท้อนในบทเพลงไทย ว่าประกอบไปด้วยแนวคิดเรื่องบทเพลงที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างไรบ้าง เพื่อวิเคราะห์หลักธรรมที่สะท้อนผ่านบทเพลงไทย และคุณค่าของบทเพลงไทยที่มีต่อการดำเนินชีวิต เพราะบทเพลงไทยถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าของชนชาติไทยมาตั้งแต่โบราณ บทเพลงไทย เปรียบเสมือนภูมิปัญญาของคนไทยที่มีวิวัฒนาการประวัติความเป็นมาและการสืบทอดที่ยาวนาน จนกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาติ อันมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าของบทเพลงไทยอย่างแท้จริง ตลอดจนการศึกษาวิวัฒนาการบทเพลงไทย และการผสมผสาน บทเพลงไทยในรูปแบบต่างๆ ในสมัยต่างๆ ไว้ ๔ สมัย คือ สมัยกรุงสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์ ด้านดนตรี เนื้อร้อง และรูปแบบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในสังคมไทย

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความเป็นมาของบทเพลงไทย
- ๑.๒.๒ เพื่อศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สะท้อนผ่านบทเพลงไทย
- ๑.๒.๓ เพื่อศึกษาคุณค่าของบทเพลงไทยที่มีต่อการดำเนินชีวิต

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

- ๑.๓.๑ ความเป็นมาของบทเพลงไทยว่าเป็นอย่างไร
- ๑.๓.๒ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สะท้อนผ่านบทเพลงไทย ว่ามีอะไรบ้าง
- ๑.๓.๓ คุณค่าของบทเพลงไทยที่มีต่อการดำเนินชีวิต ได้แก่ไหน อย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

- ๑.๔.๑ ขอบเขตการวิจัยในด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เพื่อการศึกษาวิเคราะห์เรื่องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สะท้อนผ่านบทเพลงไทย

- ๑ .๔.๒ ขอบเขตการวิจัยในด้านข้อมูล

ศึกษารวบรวมบทเพลงไทยประเภทต่างๆ ที่อิงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาอันสะท้อนถึงบทบาทหน้าที่ต่อสังคมไทย โดยค้นคว้าจากแหล่งข้อมูล ทั้งที่เป็นเอกสารต่างๆ อาทิ หนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ ผลงานวิจัย และบทความทางวิชาการ ตลอดจนทั้งบุคคลผู้รู้ต่างๆ ร่วมด้วย

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๕.๑ **บทเพลงไทย** หมายถึง บทเพลงลูกกรุงของสุนทราภรณ์และสมัยศ ทศนพันธ์ , เพลงลูกทุ่งภาคกลาง, เพลงลูกทุ่งอีสาน และเพลงเพื่อชีวิตของวงคาราบาว

๑.๕.๒ **หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา** หมายถึง คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าคือไตรลักษณ์ สัจธรรม จริยธรรม กรรม กตัญญู โลกธรรมที่สอดแทรกอยู่ในบทเพลงไทย

๑.๕.๓ **คุณค่า** หมายถึง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สะท้อน ผ่านบทเพลงไทยที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในทุกสังคม

๑.๖ ทบทวนเอกสารและงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๖.๑ เอกสารที่เกี่ยวข้อง

เสฐียรพงษ์ วรรณปก กล่าวถึง ความสำคัญของบทเพลงเพื่อให้คนไทยหันมาสนใจธรรมะมากขึ้น ไว้ในหนังสือ บทเพลงแห่งพระอรหันต์ (Song of the Orphant) ทำให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์ทั้งจากการอ่านหนังสือ โดยเฉพาะบทแปลที่เกี่ยวกับธรรมชาติ และปรัชญาชีวิตอื่นๆ ที่เข้าใจง่าย ไม่แตะส่วนที่เป็นเนื้อหาธรรมะอันลึกซึ้ง แม้ในสมัยพุทธกาล บทเพลงของพระอรหันต์ก็มีเช่นเดียวกันเท่าที่ทราบท่านนิยมนวดเป็นทำนองสรภัญญะ ในสมัยพุทธกาลมีเล่าไว้ว่า พระโสณะภิกษุก็ถนัดสวดสรภัญญะ ถวายพระพุทธเจ้าและได้รับคำชมจากพระพุทธองค์ว่า เธอสวดเสียงไพเราะดี ปัจจุบันเราก็นิยมนวดสรภัญญะกัน แม้เราเองก็ชอบฟังสวดสรภัญญะ บทพระสหัสสนัย ที่ท่านบรรยายเกี่ยวกับการปฏิบัติยากง่ายของแต่ละดวงจิต สวดสรภัญญะ ก็คือ ร้องเพลงแบบหนึ่งนั่นเอง เรื่องนี้มีมูลเหตุอยู่ว่า ปณจิสะเทพบุตรขณะรอเข้าเฝ้าพระพุทธองค์อยู่หน้าถ้ำแห่งหนึ่ง หยิบพินขึ้นมาติดขับเพลงรักของตนที่มีต่อคนรัก เปรียบความรักของเขากับความรักโพธิญาณของพระโพธิสัตว์ก็ได้รับคำชมเชยจากพระพุทธองค์เช่นเดียวกัน ^{๑๑}

ธนิธ อยู่วิธี กล่าวถึง ความสำคัญของบทเพลงไว้ใน หนังสือ “ดนตรีในพระธรรมวินัย” สรุปความได้ว่า ดนตรีในพระธรรมวินัยเป็นเรื่องของศิลปทางดนตรี ที่มีกล่าวถึงในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา เช่น กล่าวถึงไว้ในพระธรรมวินัยและที่กล่าวหรือบรรเลง เป็นเรื่องหรือเป็นเพลงทางดนตรี อันนับเนื่องเป็นพุทธานุชา ด้วยความเชื่อความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา จัดเป็นดนตรีในพระธรรมวินัยตามที่มุ่งหมายและกล่าวนี้และคำว่าดนตรีในที่นี้ ขอให้ถือว่าเป็นศัพท์ภาษาไทย ตรงกับคำที่ใช้เป็นคำย่อกย่อเรียกกันในบัดนี้ว่า ดุริยางคศิลป์ และตรงกับ Music ในภาษาอังกฤษ ไม่ใช่มีความหมายอย่างเดียวกันหรือเท่ากับศัพท์เดิมว่า ตนตรี ในภาษาบาลี และ ตนตรีนิ ในภาษาสันสกฤต ซึ่งเป็นที่มาของคำว่า ดนตรี ในภาษาไทย เพราะในภาษาบาลีและสันสกฤตนั้น ถ้าแปลตามศัพท์ก็ว่า เครื่องมีสาย ได้แก่ เครื่องดีด เครื่องสี เช่น พินของปัญจลช แต่ดนตรีในภาษาไทย หมายถึง ทั้งเครื่องมีสายและไม่มีสาย เพราะใช้เป็นคำแปลของศัพท์บาลีว่า ดุริย คือ เครื่องดี เครื่องเป่า นอกจากนี้ยัง

^{๑๑} เสฐียรพงษ์ วรรณปก, **บทเพลงแห่งพระอรหันต์**, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง กรุ๊ป จำกัด, ๒๕๓๑), หน้า ๔.

พบการใช้คำดนตรีปรากฏในหนังสือไตรภูมิพระร่วง จึงสามารถสันนิษฐานได้ว่า เรานำคำนี้มาใช้อย่างน้อยตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย^{๑๒}

ชาตรี ศิลปสนอง กล่าวถึง ความสำคัญของเพลงไทยและดนตรีในวิถีชีวิตไทยไว้ในหนังสือ “รวมเพลงอมตะ” สรุปความได้ว่า เป็นที่ยอมรับกันมาากอดีตถึงปัจจุบัน เพลงและดนตรีไม่อาจแยกออกจากชีวิตเสียได้ ทุกชีวิตผูกพันอยู่กับเพลงและดนตรีตั้งแต่แรกลืมตาดูโลก เขาจะหยุดร้องไห้ หลับใหลอย่างเป็นสุขกับเสียงกล่อมของแม่ ซึ่งเป็นเพลงที่มีจังหวะดนตรีผสมผสานอยู่ด้วย เขาต่างเติบโตขึ้นมาด้วยเสียงเพลงและดนตรี ตั้งแต่ยังอยู่ในเครื่องแบบนักเรียน อนุบาล นักเรียนประถมอนุบาล นักเรียนประถมไปจนถึงมัธยมและอุดมศึกษา เพลงและดนตรีต่างรูปแบบ ต่างเนื้อหา พวกกันทยอยกันเข้าพัวพันกับชีวิตของเขา ไม่ว่าเขาจะชอบมันหรือไม่ชอบ เพลงและดนตรีก็ปลูกฝังตัวของมันสู่จิตใจของเขาเสียแล้ว จนกระทั่งเขาโตพอที่จะมีเหย้าเรือน เพลงและดนตรีก็ยังติดตามไปส่งตัวเขาเข้าหอ กระทั่งวาระสุดท้าย ศพของเขาถูกยกขึ้นไปตั้งไว้บนเชิงตะกอน เสียงเพลงและดนตรีที่ดังขึ้น เมื่อเจ้าภาพและญาติมิตรเข้ามาประชุมเพลิงได้ห่อกล่อมวิญญาณของเขาไปสู่สุคติด้วยความสงบ สรุปแล้วตั้งแต่เกิดจนตาย มนุษย์ไม่เคยห่างเหินไปจากเพลงและดนตรี^{๑๓}

เอนก นาวิกมูล กล่าวไว้ในหนังสือ “คุณค่าเพลงพื้นเมือง : เพลงนอกศตวรรษ” ว่าคุณค่าของเพลงพื้นเมืองเป็นมรดกทางวรรณกรรม ชาวบ้านนิรนามได้แต่งเพลงของเขาขึ้น บทเพลงนี้อาจจะมาจากความเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอนและความอยู่ไม่สุขของปาก แต่บังเอิญหรือบางทีไม่ใช่บังเอิญ เพลงของเขาไพเราะและกินใจชาวบ้านคนอื่นๆ ด้วย ดังนั้นเพลงดังกล่าวจึงได้แพร่กระจายออกไปเรื่อยๆ และในที่สุด ไม่มีใครรู้ว่าใครเป็นคนแต่งบทเพลงนั้น และแต่งเมื่อใด^{๑๔}

ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน กล่าวถึง อิทธิพลของเพลงว่า ๙๐% ของเพลงส่วนใหญ่ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรักที่กลายเป็นข้อกังวลของคนบางส่วนต่อภาวะการรับรู้ในเนื้อหา รวมถึง มิวสิควิดีโอต่อบทเพลงที่ว่าของวัยรุ่นไทยด้วยความเกรงว่าจะจะเป็นจุดเริ่มต้นแห่งอารมณ์ใคร่ และการแสดงออกในเรื่องทางเพศที่เป็นไปในด้านลบ เนื้อหาของเพลงที่สื่อถึงความเสียใจของผู้ที่อกหัก พลาดหวังจากความรัก^{๑๕}

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ กล่าวถึง ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมโดยเฉพาะในส่วนของกวีไว้ในหนังสือ “วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์” สรุปความสำคัญไว้ตอนหนึ่งว่า กวีเปรียบเหมือนคนสามคน และในขณะเดียวกันก็ต้องทำหน้าที่สามหน้าที่ด้วยเช่นกัน กล่าวคือในฐานะนักประพันธ์ก็มีหน้าที่แต่งหนังสือ ส่วนในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งหรือสมาชิกคนหนึ่งในสังคม ก็ไม่อาจที่จะ

^{๑๒} ธนิต อยู่โพธิ์, *ดนตรีในพระธรรมวินัย*, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วัดหัวลำโพง, ๒๕๔๘), หน้า ๗-๘.

^{๑๓} สุวัฒน์ วรดิลก *รวมเพลงอมตะ เล่ม ๑* (กรุงเทพมหานคร: ศิลปสนองการพิมพ์ ๒๕๓๓) หน้า ๗.

^{๑๔} เอนก นาวิกมูล, *คุณค่าเพลงพื้นเมือง : เพลงนอกศตวรรษ*, (กรุงเทพมหานคร: เมืองโบราณ, ๒๕๒๒), หน้า ๙๓.

^{๑๕} ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน, *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าตัวตายของ งแพทย์ไทย*, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา, ๒๕๔๖). หน้า ๒๔.

ความเสมอภาพและยุติธรรม ด้วยเหตุนี้จึงอาจพิจารณาได้ว่าเพลงลูกทุ่งมิใช่เป็นเพียงสื่อเพื่อความบันเทิง บริสุทธิ์ เพลงลูกทุ่งอาจจัดเป็นวรรณกรรมเพื่อชีวิตที่กำหนดวัฒนธรรมไทยมรดกไทยในสมัยต่างๆไว้ให้ คนรุ่นหลังได้ด้วย^{๑๘}

อศิมารณ์ มงคลหว่า ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ดนตรีในพระพุทธศาสนาเถรวาท” ผลจากการศึกษาพบว่า การใช้ดนตรีในพระพุทธศาสนาเถรวาท สามารถสร้างความรู้สึกล้อมเกล้าจิตใจให้เกิดความศรัทธา และความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาและการใช้ดนตรีในพุทธศาสนายังมีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกอบใน พิธีกรรมทางศาสนา เช่น การบูชา การอุปมาอุปไมย และการสอนธรรม เป็นต้น สามารถนำดนตรีที่ปรากฏในพระพุทธศาสนาไปใช้ประโยชน์ในด้านศิลปะหรือสุนทรียศาสตร์ การสื่อสาร ความบันเทิง และได้รับความเพลิดเพลินเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด รวมไปถึงใช้ประโยชน์ในงานพิธีกรรม และประกอบการแสดงต่างๆ ทางพระพุทธศาสนา^{๑๙}

เกรียงไกร วัฒนาสวัสดิ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาเชิงภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์ในบทเพลงลูกทุ่งและเพลงลูกกรุง” ผลจากการศึกษาพบว่าไม่สามารถจำแนกลักษณะความแตกต่างบทเพลงลูกทุ่งและเพลงลูกกรุงได้อย่างเด่นชัดทั้งนี้เนื่องจากบทเพลงทั้งสองมีแก่นของเพลง กลวิธีทางภาษาและภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันผลการศึกษการใช้ภาษาในบทเพลงลูกทุ่งแสดงให้เห็นว่าบทเพลงลูกทุ่งส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นภาษาที่เข้าใจง่ายตรงไปตรงมา อาทิน ภาษาสแลง และภาษาสแลงการใช้ภาษาในบทเพลงลูกกรุง มีลักษณะเป็นภาษากวีปัจจัยดังกล่าวนี้เองที่ทำให้บทเพลงลูกทุ่งยังคงเป็นที่นิยมในหมู่ผู้ฟังเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ในด้านเนื้อหาของเพลงพบว่าเนื้อหาของเพลงทั้งเพลงลูกทุ่ง และเพลงลูกกรุงสามารถจำแนกได้เป็น ๗ประเภท คือ (๑)การชมความงาม (๒)ประเพณีและเทศกาลต่างๆ (๓)ความผิดหวัง (๔)ความรัก (๕)คติธรรมสอนใจ (๖)การปลุกใจและสดุดี และ (๗)การสะท้อนภาพสังคมเนื้อหาของเพลงที่มีความถี่ ๓ อันดับแรก ซึ่งปรากฏทั้งในเพลงลูกทุ่งและเพลงลูกกรุง ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับความรักความผิดหวัง และการสะท้อนภาพสังคมซึ่งสนับสนุนแนวคิดทางชาติพันธุ์ทางดนตรีที่บทเพลงเป็นสื่อที่ใช้เพื่อปลดปล่อยความตึงเครียด และการแสดงออกทางอารมณ์ของมนุษย์ นอกจากนี้ผลการวิจัยนี้ไม่เพียงแต่แสดงให้เห็นว่าบทเพลงทั้งสองประเภทเป็นหลักฐานชิ้นสำคัญในการบันทึกความเปลี่ยนแปลงของสังคมวัฒนธรรมไทย แต่ยังแสดงให้เห็นว่ากลวิธีทางภาษา และภาพสะท้อนทางสังคมวัฒนธรรมในบทเพลงทั้งสองประเภทมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับแก่นของเพลง

จิระศักดิ์ จิตบุตร ศึกษาวิเคราะห์เพลงไทยสากลกับสถาบันครอบครัว ไว้ในงานวิจัย เรื่อง “วิเคราะห์เพลงพยางค์ มุกดาผลจากการศึกษาพบว่าดนตรีเป็นทั้งศาสตร์ และศิลป์ชั้นสูงที่ผูกพัน เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างยิ่งดนตรีที่สัมผัส นักรับมนุษย์โลกนั้นจะแตกต่างเป็นตามลักษณะของ

^{๑๘} พระมหาสมชัย สิริวิฑูโน (ศรีนอ), “ศึกษาวิเคราะห์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏอยู่ในบทเพลงลูกทุ่งไทย”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๘), บทคัดย่อ.

^{๑๙} อศิมารณ์ มงคลหว่า, “ดนตรีในพระพุทธศาสนา”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ก.

^{๒๐} เกรียงไกร วัฒนาสวัสดิ์, “การศึกษาเชิงภาษาศาสตร์ชาติพันธุ์ในบทเพลงลูกทุ่งและเพลงลูกกรุง”, *วิทยานิพนธ์ภาษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๘), หน้า บทคัดย่อ.

วัฒนธรรมการดำรงชีวิต และความเป็นอยู่ของวัฒนธรรมนั้นๆ ดนตรีเป็นงานศิลปะที่ได้รับการสร้างขึ้นจากมนุษย์ และพัฒนาขึ้นทีละน้อยจนในที่สุดก็ถูกนำมาปรับใช้สังคมมนุษย์ และกลายเป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่สำคัญ ทำให้เป็นชาติที่สมบูรณ์ และสามารถนำเป็นเครื่องบ่งชี้ได้ชัดเจนว่าชาติที่เจริญย่อมมีดนตรีเป็นเอกลักษณ์ของตนเองนอกจากนั้นดนตรียังเป็นสื่อในการศึกษาถึงความเป็นอยู่ในอดีต ปัจจุบันความเจริญรุ่งเรือง หรือความเสื่อมของสังคมนั้นได้เป็นอย่างดีสังคมไทยมีวิวัฒนาการของดนตรีมาอย่างต่อเนื่อง แต่บรรพกาลได้สร้างรูปลักษณ์ของตนเองจนเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญแสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองอย่างยาวนานของชนชาติไทย^{๒๑}

ดิเรก ชัยนาม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “เพลงไทยสากลในสังคมไทยกับการมีอารยธรรมตะวันตก” ผลจากการศึกษาพบว่า สังคมไทยกับการมีอารยธรรมตะวันตก ไว้ว่า “ประเทศไทยต้องกลายเป็นประเทศคู่สงคราม ในมหาสงครามโลกครั้งที่ ๒ ที่เกิด ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๘๔ - ๒๔๘๘ รัฐบาลระหว่างหลังสงครามโลก เช่น รัฐบาลจอมพล แปลก พิบูลสงคราม มีนโยบายเร่งพัฒนาประเทศอย่างตะวันตก เพราะเหตุที่ฝรั่ง ชอบอ้างความไม่มีอารยธรรมตะวันตก จึงเป็นสาเหตุการยึดครองประเทศในแถบ ภูมิภาคเอเชีย ท่านจึงต้องรีบทำบ้านเมืองให้ทันสมัยเป็นประเทศที่ต้องเจริญเหมือน ประเทศตะวันตก เช่นการแต่งงาน การเลิกกินหมาก การใช้ค่านำหน้าบุรุษและสตรี อย่างสากลนิยม การสร้างอาคาร ๓ ชั้นแบบยุโรป การส่งเสริมดนตรีสากล และการ ลีลาศ เป็นต้น” ความเคลื่อนไหวทางดนตรีระหว่าง และหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ และอิทธิพล แนวรัฐนิยมของจอมพล แปลก ดังกล่าวมาแล้วข้างต้นมีผลกระทบ ต่อการเปลี่ยนแปลงของ วงการดนตรี ในรูปแบบใหม่ขึ้นในประเทศไทย ที่เรียกว่า “เพลงฝรั่งหรือเพลงอย่างฝรั่ง” และต่อมาได้ถูกขนานนามว่า “เพลงไทยสากล”^{๒๒}

จิตติมา ถาวรรัตน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ค่านิยมชาวไทยภาคใต้ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งภาคใต้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ – ๒๕๓๔” ผลจากการศึกษาสรุปได้ว่า ค่านิยมที่สำคัญของชาวใต้ได้แก่ ค่านิยม เกี่ยวกับครอบครัว ค่านิยมเกี่ยวกับเศรษฐกิจค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษาค่านิยมเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง ค่านิยมเกี่ยวกับศาสนา ค่านิยมเกี่ยวกับประเพณี ค่านิยมเกี่ยวกับภาษา ค่านิยม เกี่ยวกับ นันทนาการค่านิยมเกี่ยวกับการแต่งกายค่านิยมเกี่ยวกับอาหารและค่านิยมเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย^{๒๓}

พงษ์ชัย ไทยวรรณศรี ศึกษาวิเคราะห์ บทเพลงไทยของสุนทราภรณ์ ไว้ใน งานวิจัย เรื่อง “วรรณกรรมจากบทเพลงสุนทราภรณ์” ผลจากการศึกษาพบว่า “เพลงมีอิทธิพลต่อสังคม เพราะสามารถโน้มน้าวจิตใจผู้ฟัง ให้กระทำการอันเป็นประโยชน์หรือโทษแก่สังคมได้ เพลงที่ดีนอกจากจะให้ความรื่นรมย์แล้ว ควรมีส่วนสร้างและจรรโลงสังคมด้วย จะเห็นว่า เพลงสุนทราภรณ์ ได้กล่าวถึง

^{๒๑} จิระศักดิ์ จิตตบุตร, “วิเคราะห์เพลงพยางค์ มุกดา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๕), หน้า ๕.

^{๒๒} ดิเรก ชัยนาม, “เพลงไทยสากลในสังคมไทยกับการมีอารยธรรมตะวันตก” , วิทยานิพนธ์ภาษา ศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๐๙), หน้า ๔๗๙.

^{๒๓} จิตติมา ถาวรรัตน์, “ค่านิยมชาวไทยภาคใต้ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งภาคใต้ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ – ๒๕๓๔”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๓๕), หน้า บทคัดย่อ.

ความรักชาติ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ตลอดจน คุณธรรม ต่างๆ หลายประการ โดยแทรกไว้ในบทเพลงทั่วไปบ้าง แต่งขึ้นโดยตรงบ้าง...ยกมาอ้าง ชี้ให้เห็น ความจริง ของสิ่งต่างๆ กล่าวถึง ธรรมะ และสรุปด้วยการสอนให้ปฏิบัติตามคุณธรรม...”^{๒๔}

พรเพ็ญ ตันประเสริฐ ศึกษาเพลงไทยสากล ไว้ในงานวิจัย เรื่อง “ศึกษาการสะท้อนวัฒนธรรมไทยในเพลงไทยสากล” ผลจากการศึกษาพบว่า เนื้อเพลงไทยสากลสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมของสังคมไทยในยุคปัจจุบัน คือ ความยึดมั่นในศาสนา ความมีอัธยาศัย ความสุภาพอ่อนโยน การให้อภัย สังคมไทยนิยมคนรวยคนมีปัญญา ด้านปัญหาของสังคมไทยนั้นจะบันทึกปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบัน คือ ปัญหาชาวชนบทเข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานคร ปัญหาการขาดดุลการค้ากับต่างประเทศ ปัญหาครอบครัวทั่วไป ปัญหาโสเภณี ปัญหาการว่างงาน และปัญหาการรวมเพศ นอกจากนี้ เนื้อเพลงไทยสากลยังแสดงถึงอารมณ์ขันแบบต่างๆของไทยอีกด้วย^{๒๕}

พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์ ศึกษาเพลงอนุตรธรรม ไว้ในงานวิจัย เรื่อง “การวิเคราะห์ภาพพจน์และแนวคิดในเพลงอนุตรธรรม” ผลจากการศึกษาพบว่า มนุษย์สามารถเลือกดำเนินชีวิตของตนเองให้เป็นคนดีหรือคนชั่ว การยึดธรรมะเป็นหลักในการดำเนินชีวิต จะช่วยให้มนุษย์สามารถฝ่าฟันอุปสรรคหรือปัญหาชีวิตไปด้วยดี เรื่องเกี่ยวกับความทุกข์สะท้อนให้เห็นว่า ไม่มีใครหลีกเลี่ยงความทุกข์ที่มีต้นเหตุจากการเกิด แก่ เจ็บ ตาย และบางครั้งทุกข์ก็เกิดจากการไม่รู้จักพอของมนุษย์ อย่างไรก็ตามความทุกข์ก็เป็นบทเรียนสอนใจ เรื่องเกี่ยวกับความสุขสะท้อนให้เห็นว่า ความสุขเป็นสิ่งที่มีความค่า เมื่อมอบให้ใครแล้วผู้ที่ได้รับก็จะยินดีและมอบ เนื้อเพลงสอนหลักธรรมในการดำเนินชีวิตแก่ผู้ฟัง เป็นกลวิธีที่แยบยล เนื่องจากการฟังหลักธรรมคำสอนที่เป็นเพลง จะทำให้ผู้ฟังรับฟังเรื่องเดียวกันได้บ่อยครั้ง โดยไม่รู้สึغبื่อหน่าย เพราะเพลงมีทำนองดนตรีที่ไพเราะ ประกอบคำร้อง ซึ่งการฟังเพลงที่แรก หลักธรรมคำสอนบ่อยๆ จะช่วยให้จำได้ ผู้ฟัง ให้รู้สึกซาบซึ้งในเนื้อหา และมีจิตสำนึกที่ต้งามมากขึ้น พร้อมทั้งใช้หลักธรรมคำสอนนั้นๆ เป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีธรรมะอยู่ในหัวใจ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็จะเป็ผลดีแก่ครอบครัว สังคม บ้านเมือง และสังคมโลก..และยังให้ข้อคิดอีกว่า ถึงเวลาแล้วหรือยังที่มนุษย์จะพัฒนาจิตของตนด้วยหลักธรรมคำสอนตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถืออยู่พร้อมๆ กับการพัฒนาวัตถุ ไม่เป็นเพียงสาวกของพระศาสนาแต่เพียงในทะเบียนบ้านเท่านั้น^{๒๖}

เพิ่มพร รังสีสังกูร ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเพลง ไว้ในงานวิจัยเรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของสลาคุณวุฒิ ซึ่งเป็นนักประพันธ์เพลงที่แต่งเพลงจำนวนมากให้กับศิริพงษ์ไพพงษ์” ผลจากการศึกษาพบว่า สลา คุณวุฒิ มีการใช้ถ้อยคำที่นำมาแต่งเพลงทั้งจากภาษาถิ่นอีสานและภาษาอังกฤษ

^{๒๔} พงษ์ชัย ไทยวรรณศรี , “วรรณกรรมจากบทเพลงสุนทราภรณ์” , วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์บัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญ์โลก, ๒๕๒๙), หน้า บทคัดย่อ.

^{๒๕} พรเพ็ญ ตันประเสริฐ, “ศึกษาการสะท้อนวัฒนธรรมไทยในเพลงไทยสากล ระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๕๒๙ – ๒๕๓๑ : การศึกษาในด้านลักษณะภาษาและการสะท้อนวัฒนธรรมไทย” , วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๓), หน้า ๑.

^{๒๖} พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์, “การวิเคราะห์ภาพพจน์และแนวคิดในเพลงอนุตรธรรม” , งานวิจัย, (คณะมนุษยศาสตร์: มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๕๒), หน้า บทคัดย่อ.

เป็นจำนวนมากมีการสร้างจินตนาการ และภาพพจน์ในการเล่นคำสัมผัสสระและสัมผัสอักษรเพื่อความไพเราะของบทเพลง^{๒๗}

มัลลิกา คณานุรักษ์ ศึกษาวิเคราะห์ ผลงานเพลงเกี่ยวกับคติธรรมคำสั่งสอนไว้ในงานวิจัย เรื่อง “การวิเคราะห์ชีวิต และผลงานเพลงอมตะของ แก้ว อัจฉริยะกุล” สรุปความได้ว่า แก้ว อัจฉริยะกุล เชื่อเรื่อง เวรกรรม ชาตินี้ ชาตินี้หน้ามาก เชื่อว่า ใครทำอะไรไว้จะต้องได้รับ ผลของกรรม ตอบสนองอย่างนั้น ทั้งยังยกเอาคำพังเพยโบราณที่ว่า ชั่วเจ็ดที ดีเจ็ด (หน) ครา มาปลอบใจ ว่าทุกสิ่งในโลกใบนี้ไม่มีอะไรเที่ยงแท้แน่นอน มีสุข มีทุกข์ ได้ยศ เสื่อมยศ ได้ลาภ เสื่อมลาภ ฯลฯ หมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันไปอย่างนี้ตลอดเวลา ซึ่ง ครูแก้ว อัจฉริยะกุล ก็นำเอาแนวคิด ที่ว่านี้ ไปใส่ไว้ใน เพลง ปลอบใจตัว ด้วยอีกเพลงหนึ่ง คือ “...ชั่วเจ็ดที ดีได้เจ็ดหน นี่ก็จนมาแล้วเจ็ดที...” เรียกว่า เป็น ทุกข์ อนิจจัง อนัตตา ที่เราค้นเคยกันดีอยู่แล้ว^{๒๘}

ลักขณา สุขสุวรรณ ศึกษาวิเคราะห์ เพลงไทยสากล ไว้ในงานวิจัยเรื่อง “เพลงลูกทุ่งอีสานกับลักษณะการใช้ภาษาและการสะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่น : ศึกษาในผลงานเพลงของศิริพร อำไพพงษ์” ผลจากการศึกษาพบว่า เพลงที่มีลักษณะผสมระหว่างเพลงไทยหรือเพลงพื้นเมืองกับเครื่องดนตรีสากล เพลงชนิดนี้มีชื่อว่าเพลงไทยสากลผู้ริเริ่มแต่งเพลงไทยสากล ได้แก่ สมเด็จพระเจ้า ฟ้า ๆ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ซึ่งทรงพระนิพนธ์หลังจากเสด็จกลับจากการศึกษาในยุโรป แต่ผู้ที่ทำให้เพลงไทยสากลแพร่หลายเป็นที่รู้จักมากขึ้นคือ พรานบุรณ์ (จวงจันทร์ จันทรคณา) และเพชรรัตน์ (สมรัตน์ ทัศนีย์) การที่ได้ชื่อว่าดนตรีไทยสากล เพราะเป็นเพลงที่มีท่วงทำนองผสมผสานกันระหว่างดนตรีของไทยแต่เดิมผสมเข้ากับดนตรีแบบของชาวตะวันตก ซึ่งเป็นสากลนิยม ชื่อเพลงประเภทนี้จึงได้กล่าวว่าเพลงไทยสากลได้รับความนิยมในฐานะเป็นสิ่งรับใช้สังคมและเป็นสันทนาการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานพิธี งานประเพณี ทั้งรัฐและประชาชน มักใช้ดนตรีสากลเหนี่ยวนำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินรวมทั้งการนำมาโน้มน้าวสร้างเอกลักษณ์ความเป็นชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมไทยได้อีกในช่วงปี พ.ศ ๒๔๙๕เป็นยุคที่มีการนำเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัยเข้ามาใน สังคมไทยเช่น วิทยุ โทรทัศน์ โดยเฉพาะวิทยุได้ถูกนำมาเป็น สื่อ เสียง เพลง และละครประชาชนอย่างกว้างขวาง^{๒๙}

ศิริพร กรอบทอง ศึกษาวิเคราะห์ เพลงไทยลูกทุ่งในสังคมไทย ไว้ในงานวิจัย เรื่อง “วิวัฒนาการของเพลงลูกทุ่งในสังคมไทย (พ.ศ.๒๔๘๑ - ๒๕๓๕)” ผลจากการศึกษาพบว่าในกระแสการขยายตัวของเศรษฐกิจทุนนิยมภายหลังสงครามโลกครั้งที่สองนั้นคนชนบทได้เข้ามาเป็นแรงงานในเมืองจำนวนมากคนเหล่านี้ได้ใช้ชีวิตสัมพันธ์กับเมืองและรับวัฒนธรรมความทันสมัยจากเมืองมากขึ้นและจากอิทธิพลของเพลงไทยสากล ซึ่งกำลังแพร่หลายเป็นสิ่งบันเทิงของคนเมืองหลังสงคราม ทำให้คนชนบทที่เข้า

^{๒๗} เพิ่มพร รังสีสังกูร, “ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเพลง ของสลา คุณวุฒิ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตศึกษา: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, ๒๕๔๔), หน้า บทคัดย่อ.

^{๒๘} มัลลิกา คณานุรักษ์, “การวิเคราะห์ชีวิตและผลงานเพลงอมตะของ แก้ว อัจฉริยะกุล” , รายงานการวิจัย, (ปัตตานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๔๕), หน้า คำนำ.

^{๒๙} ลักขณา สุขสุวรรณ, “เพลงลูกทุ่งอีสานกับลักษณะการใช้ภาษาและการสะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่น : ศึกษาในผลงานเพลงของศิริพร อำไพพงษ์”, วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑), หน้า ๖.

สู่วงการเพลงได้สร้างสรรค์เพลงไทยสากลที่มีลักษณะสัมพันธ์กับท้องถิ่นพื้นบ้านหรือที่เรียกว่าเพลงลูกทุ่งขึ้นมา และตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๖ การที่เพลงมีลักษณะสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนชนบทที่เสมือนอยู่ระหว่างโลกเก่ากับโลกใหม่และศิลปิน ยังสร้างสัมพันธ์กับท้องถิ่นโดยการเดินสายและใช้สื่อเผยแพร่ทำให้เพลงลูกทุ่งแพร่หลายกลายเป็นสิ่งบันเทิง ของคนในชนบทอย่างกว้างขวางในช่วงชีวิตของ สุรพล สมบัติเจริญ ตลอดจนภายหลังการเสียชีวิตของ สุรพล สมบัติเจริญ ศิลปินผู้มียุทธศาสตร์ในการสร้างและเผยแพร่เพลงลูกทุ่ง(พ.ศ. ๒๕๑๑) วงการเพลงลูกทุ่งเข้าสู่ระบบการบริหารงานของนายทุน และในกระแสเพลงไทยสากลแนวใหม่นำสมัชชเพลงลูกทุ่งได้ปรับตัว โดยมีวิถีชีวิตของคนชนบทเป็นเงื่อนไขสำคัญโดยที่ยังคงรักษาพื้นฐานทั้งรูปแบบฉันทลักษณ์ ท่วงทำนองตลอดจนลักษณะของจารีตการเล่นเพลงอันเป็นวัฒนธรรมดั้งเดิม นอกจากนี้ยังนำเสนอสาระที่สะท้อนวิถีชีวิต ของคนชนบทในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมขยายตัวซึ่งมีสภาพความเป็นอยู่ที่เลื่อมล้ำกับสังคมเมืองอย่างชัดเจนที่คนชนบทมีบทบาทในภาคการผลิตที่สำคัญทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม และการบริการทั้งดำรงลักษณะของวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจน แม้จะโยกย้ายถิ่นที่ได้ก็ตามส่งผลให้ผู้เกี่ยวข้องฝ่ายต่างๆโดยเฉพาะภาครัฐ และภาคธุรกิจได้เปิดพื้นที่ให้กับวัฒนธรรมท้องถิ่น และหันมาสนใจเพลงลูกทุ่งซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนต่อการเติบโตของเพลงลูกทุ่งในสังคมไทยอีกทางหนึ่ง^{๓๐}

ชุดิมา เฟิงสุทธิ์ ศึกษาวิเคราะห์ เพลงไทย ไว้ในงานวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาเพลงไทยที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัว ผลจากการศึกษาพบว่า เพลงไทยสากลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัวนำเสนอความคิดเห็นด้านหน้าที่ในการให้ความรักมากที่สุด รองลงมาคือ หน้าที่ในการปลูกฝังคุณธรรมและหน้าที่ในการให้การศึกษาตามลำดับ เพลงไทยสากลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัว มีการสื่อความหมายโดยใช้โวหาร ภาพพจน์ อุปมา อุปไมยมากที่สุด รองลงมาคือ อุปลักษณ์ และอริพจน์ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า เพลงไทยสากลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัวส่วนใหญ่เป็นเพลงเพื่อชีวิตและมีเนื้อหากล่าวถึงแม่มากที่สุด รองลงมาคือ พ่อ และทั้งพ่อและแม่ตามลำดับ และยังกล่าวถึงบ้าน ซึ่งหมายถึง การอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวด้วย

อามลา กมลมาลย์ ศึกษาวิเคราะห์ จริยธรรมในบทเพลงพื้นบ้าน ไว้ในงานวิจัย เรื่อง “การศึกษาหลักพุทธจริยธรรมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านจังหวัดอุทัยธานี” ผลจากการศึกษาพบว่า เพลงพื้นบ้านเป็นเพลงที่สอดแทรกในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้ข้อคิด คติสอนใจ และยังสะท้อนให้เห็นถึงความสามัคคี สภาพวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีต่างๆ รวมทั้งยังปลูกฝังให้คนไทยมีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นได้จากในอดีตคนไทยมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย อยู่กันแบบพี่น้องแต่ในสังคมไทยปัจจุบัน มีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย ทั้งปัญหาสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาเศรษฐกิจ สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นเพราะคนไทยขาดการปลูกฝัง อบรมด้านคุณธรรมจริยธรรมและวิถีชีวิตแบบไทย เพลงพื้นบ้านเป็นบทเพลงที่สอดแทรกจริยธรรมทางพระพุทธศาสนาที่อยู่คู่กับคนไทยและ

^{๓๐} ศิริพร กรอบทอง, “วิวัฒนาการของเพลงลูกทุ่งในสังคมไทย (พ.ศ. ๒๕๔๑ - ๒๕๓๕)”, วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า บทคัดย่อ.

^{๓๑} ชุดิมา เฟิงสุทธิ์, “การศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาเพลงไทยสากลที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัว”, วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า บทคัดย่อ.

สังคมไทยโดยสอดแทรกอยู่ในขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมหล่อหลอมวิถีชีวิตคนไทยและสังคมไทยให้ประสบความสำเร็จสุขสวัสดิ์จนกลายเป็นเอกลักษณ์ไทยตราบนานเท่านานนี้^{๓๒}

พระมหารณวุฒิ โชติธมโม (อุปชัย) ศึกษาวิเคราะห์ อิทธิพลมาจากกระแสวัฒนธรรมตะวันตกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวไว้ในงานวิจัย เรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์อุดมธรรมในทัศนะของศรีบูรพา(กุหลาบ สายประดิษฐ์)” ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่า ในช่วงรอยต่อระหว่างยุคการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทยจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยนั้นถือ ได้ว่าเป็นยุคแห่งความสูงของความคิดด้านการศึกษที่ได้รับอิทธิพลมาจากกระแสวัฒนธรรมตะวันตก ตั้งแต่ครั้งสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.๕) ซึ่งได้มีคนไทยไปศึกษาต่างประเทศ และกลับมาพัฒนาประเทศ และมีความพยายามที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้ทันสมัยแบบตะวันตก โดยนักการศึกษา หรือนักวิชาการที่ได้รับเอากระแสแนวความคิดจากตะวันตกมาวิพากษ์สังคมไทยนั้น ได้เรียกตัวเองว่าปัญญาชน หรือกลุ่มหัวสมัยใหม่ และกระแสนี้เองทำให้มีการเปลี่ยนแปลงสังคมการเมือง และวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมไทยก็ได้ปะทุขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๗๕

เมื่อ“คณะราษฎร” ได้ทำการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตยแบบตะวันตก ซึ่งถือว่าเป็นความสำเร็จของคณะปัญญาชนสยามที่ได้ใช้ความพยายามมาเป็นระยะเวลานานในการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครอง และในช่วงรอยต่อดังกล่าวนี้เราจะพบว่าประชาชนในประเทศต่างก็มีกระแส และทิศทางในการที่จะสนับสนุนให้เปลี่ยนระบอบดังกล่าวประกอบกับหลังการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองแล้วทางคณะราษฎรก็ให้คำมั่นกับราษฎรในการที่จะให้หลักประกันในเรื่องของเสรีภาพ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจแก่ประชาชน นรวมถึงด้านการปกครองและการศึกษาด้วย ดังนั้น ประชาชนจึงมีความตื่นตัวในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างมาก^{๓๓}

พระมหาสุชาติ สุชาติ (สมมาตร) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์หลักธรรมและวิธีการใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในลิลิตตะเลงพ่าย ” ผลจากการวิจัยพบว่า ด้านคุณค่าของหลักธรรมที่นำมาประยุกต์ใช้กับการเมืองการปกครอง สมเด็จพระนเรศวรมหาราชมีหลักธรรมเป็นเครื่องกำกับ เป็นอุบายวิธีในการบริหารบ้านเมือง หลักธรรมที่มีคุณค่าทางด้านครอบครัว พบว่าสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนคุณธรรมจริยธรรมให้แก่บุตรหลาน โดยนำหลักธรรมที่เกี่ยวกับความประพฤติในสังคมมนุษย์ ได้แก่ ทิศ ๖ มงคล ๓๘ ไตรลักษณ์ และกรรมหลักธรรมที่มีคุณค่าทางด้านประเพณี พบว่า ประเพณีที่เกิดขึ้นในเมืองไทยมาจากพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ ประเพณีไทยจึงมีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้าไปสอดแทรกไว้

^{๓๒} อามลา กมลมาลย์, “จริยธรรมในบทเพลงพื้นบ้าน ไร่ในงานวิจัย เรื่อง การศึกษาหลักพุทธจริยธรรมที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านจังหวัดอุทัยธานี” , วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต , (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ข.

^{๓๓} พระมหารณวุฒิ โชติธมโม (อุปชัย), “ศึกษาวิเคราะห์อุดมธรรมในทัศนะของศรีบูรพา (กุหลาบ สายประดิษฐ์)”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต , (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย , ๒๕๕๑), หน้า ๑.

เสมอเพื่อเป็นคติเตือนใจให้ประชาชนได้ยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต หลักธรรมที่มีคุณค่าต่อ ประเพณี ได้แก่ ไตรลักษณ์ และมงคล ๓๘^{๓๔}

พระสุนทร รตนปญโญ (มติยาภักดิ์) ศึกษาวิเคราะห์ การใช้ภาษาเพื่อการเผยแผ่ธรรมะ ในยุคปัจจุบัน ไว้ในงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อการเผยแผ่ ธรรมะในยุคปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๔๙)” ผลจากการศึกษาพบว่า พระสงฆ์ที่ออกไปเผยแผ่ธรรมะยังไม่มี ความรู้ ไม่แตกฉานในหลักเท่าที่ควร ไม่รู้นิรุตติบัญญัติสัมภพาทิเพียงพอ (เชี่ยวชาญด้านภาษา) ไม่รู้จักการ วิเคราะห์บริบทผู้ฟัง ไม่รู้จักการถ่ายทอดในรูปแบบวิทยาการโลกยุคใหม่ การเทศน์ การบรรยายยังคง ใช้ภาษาเก่า ๆ เดิม ๆ ตามจารีตประเพณี ทำให้เกิดปัญหาในการเผยแผ่ธรรมะ ในขณะที่ พุทธศาสนิกชนไทย เกิดปัญหาการไม่เข้าใจภาษาธรรมะนี้ด้วย ซึ่งพอสรุปปัญหาได้ดังนี้ปัญหาหลักที่ พบกับชาวพุทธ คือ (๑) ขาดกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้เกิดปัญญา (๒) ไม่รู้ภาษาบาลีสันสกฤต (๓) ไม่เข้าใจ ความหมายที่พระสงฆ์สื่อ (๔) คนไทยใช้ภาษาไทยผิดเพี้ยน ขาดความจริงใจต่อกัน (๕) ชาวบ้านได้รับรู้ คำ และความหมายของศัพท์มาจากสื่ออย่างผิดๆ ปัญหาหลักที่พบจากพระสงฆ์คือ (๑) พระมีโอกา สเทศนาน้อย (๒) พระสงฆ์ขาดประสบการณ์และขาดความมั่นใจ (๓) ขาดความรู้วิทยาการสื่อสารยุค ใหม่ (๔) ไม่เข้าใจหลักธรรมอย่างลึกซึ้ง (๕) ขาดความรู้ด้านภาษายุคใหม่ เช่น ภาษาอังกฤษ การเผยแผ่ธรรมะที่ไม่ได้ผลเท่าที่ควรนั้น ย่อมเกิดจากสาเหตุต่างๆ ปัจจัยที่เป็นสาเหตุในการเผยแผ่ธรรมะที่ไม่ ประสบผลสำเร็จทั้งอดีต และปัจจุบัน^{๓๕}

สมชัย ศรีนอก ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง “ ความเชื่อและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อเรื่องบุญ บาปในบทเพลงลูกทุ่งอีสานของครูเพลงลูกทุ่งอีสานร่วมสมัย”การศึกษาวิจัยดังกล่าว พบว่า พัฒนาการ ความเชื่อและปัจจัยที่มีต่อความเชื่อเรื่องบุญเรื่องบาปในบทเพลงลูกทุ่งอีสาน ของครูเพลงลูกทุ่งอีสานร่วม สมัยนี้ มีภูมิหลังมาจากการที่มี ๑) ครูเพลงกลุ่มหนึ่งที่เขียนเพลงขึ้นมาในแนวคิดของตน ๒) ต่อมาได้ เขียนในแนวลูกทุ่งซึ่งนำภาษาพูดเข้าไปผสมด้วย ๓) เมื่อมีการนำไปผสมผสานเข้ากันแล้วก็ก่อให้เกิด ความผสมผสานระหว่างวัฒนธรรม บทเพลงลูกทุ่งอีสานยังช่วยให้ทราบถึงความเชื่อได้อย่างชัดเจน ได้แก่ความเชื่อและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อเรื่องบุญและบาป ซึ่งสะท้อนให้ทราบถึงหลักกรรม และผลของกรรม ความเชื่อของการแต่งเพลงลูกทุ่งอีสานเป็นรากฐานที่สำคัญของการส่งเสริม วัฒนธรรมจารีตประเพณี และค่านิยมของชาวอีสานซึ่งปรากฏเป็นองค์ความรู้ที่แสดงถึงความเป็นมา แนวคิด และหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา^{๓๖}

^{๓๔} พระมหาสุชาติ สุชาติ (สมมาตร), “การศึกษาวิเคราะห์หลักธรรมและวิธีการใช้หลักธรรมทาง พระพุทธศาสนาที่ปรากฏในลิลิตตะเลงพ่าย”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙). หน้า บทคัดย่อ.

^{๓๕} พระสุนทร รตนปญโญ (มติยาภักดิ์), “การศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อการ เผยแผ่ธรรมะในยุคปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๔๙)”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า บทคัดย่อ.

^{๓๖} สมชัย ศรีนอก, “ ความเชื่อและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อเรื่องบุญบาปในบทเพลงลูกทุ่งอีสานของครูเพลงลูกทุ่ง อีสานร่วมสมัย” *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย:มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า บทคัดย่อ.

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษาเรื่องราวของบทเพลงในแง่มุมหลายประการอันสะท้อนถึงสภาพของสังคมและวัฒนธรรมไทยที่ได้สร้างบทเพลงไว้นับจำนวนมากและหลากหลาย ทั้งนี้บทเพลงไทยใช้ถ้อยคำมีลักษณะประณีต ในการเลือกสรรถ้อยคำในทำนองเดียวกับการใช้ถ้อยคำในบทกวี เช่น การใช้คำภาษากวี การเล่นเสียงสัมผัสสระ สัมผัสอักษร การใช้คำซ้อน การใช้คำซ้ำ การหลกคำ และการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ ส่วนการใช้สำนวน และการใช้ภาพพจน์แบบต่างๆก็ช่วยให้ผู้ฟังเกิดจินตภาพตามบทเพลง คุณค่าที่พบในบทเพลง ได้แก่คุณค่าทางด้านวรรณศิลป์ คุณค่าทางด้านสนองอารมณ์ คุณค่าทางด้านความรู้ และคุณค่าทางด้านคติธรรมเป็นหลักฐานชิ้นสำคัญในการบันทึกความเปลี่ยนแปลงของสังคมวัฒนธรรมไทย

๑.๗ วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิง เอกสาร (Documentary Research) ประกอบการสัมภาษณ์โดยมีขั้นตอนการศึกษาวิจัย ดังนี้

๑. ศึกษาจากเอกสาร

คัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถา

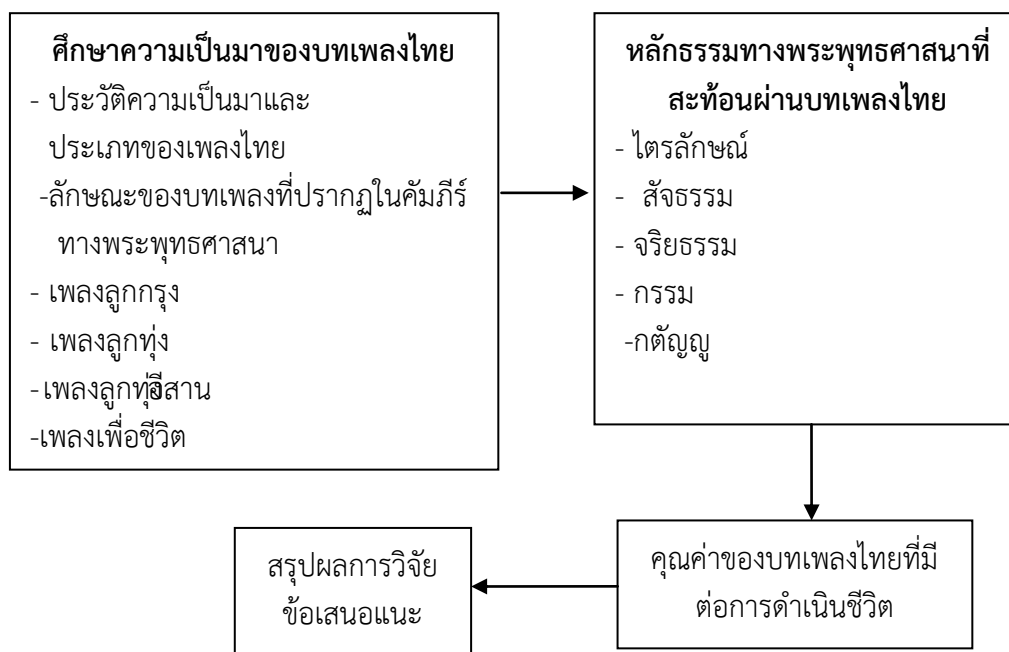
หนังสือ วิทยานิพนธ์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร เว็บไซต์ในอินเทอร์เน็ตรวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒ การสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ๖ ท่าน คือ ดร. แสง นิลนามะ รศ.ดร. สมชัย ศรีนอก ผศ. ดร. ประจักษ์ ไม้เจริญ ผศ. สหชัย วิวัฒน์ปฐวิ ศ.ดร. สมภาร พรหมทา ผศ.ดร. ประพันธ์ ศุภษร และ ผศ.ดร. เสนาะ ผดุงฉัตร เพื่อเป็นข้อมูลไปประกอบกับการศึกษาเอกสาร

๑.๘ กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สะท้อนผ่าน บทเพลงไทย” สามารถแสดงเป็นแผนภูมิกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้



แผนภูมิแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

๑.๙ ประโยชน์ที่จะได้รับ

- ๑.๙.๑ ทำให้ทราบความเป็นมาของบทเพลงไทย
- ๑.๙.๒ ทำให้ทราบถึงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สะท้อนผ่านบทเพลงไทย
- ๑.๙.๓ ผลที่ได้รับคือคุณค่าของบทเพลงไทยที่มีต่อการดำเนินชีวิต